

Bilbilang

Maipanggep Sin Libro Ay Nay

Din libro ay nay et maipanggep sin naam-amag sin Israelita sin oneg di tolonpo ya wao ay tawen ay nan-etaetanan da sin lugar ay magay omili manlogi sin kinmaan da sin dontog ay Sinai enggana ay domateng da sin beddeng di ili ed Canaan ay inkarin Diyos ay idawat na en daida. Din paolon di libro ay Bilbilang et maibas sin doway ay nansinsosan ono namilangan Moses sin kaipoipogaw (kapitolo 1 ya 26).

Din maadal takos na et din nalaka ay nadisdismayaan din kaipoipogaw begew sin naligat ay kabibiyag da sin lugar ay magay omili. Nalaka ay nakaan di talek da en Diyos et inpidwapidwa da ay nanriri en sisya ya en Moses ay dinotokan Diyos ay mangipangolo en daida. Di nantongpalana et dinosan Diyos daida si apoy, sakit, ya eweg, ya kineddenganas daida ay lomikeliked sin lugar ay magay omili enggana ay natey da. Ngem inay-ayowanana pay dedan ta say din an-ak da di makasgep sin ili ay inkari na en daida.

Din Linaona

Din nansaganaan di Israelita ay komaan sin dontog ay Sinai *1:1–10:10*

Din nandad-anan da manipod ed Sinai enggana ed Kades *10:11–12:16*

Din naam-amag sin nantean da ed Kades *13:1–20:13*

Din nandad-anan da manipod ed Kades enggana ed Moab *20:14–22:1*

Din kawada da sin tanap ed Moab *22:2–36:13*

Din Damo Ay Sinsos Di Israelita

Sin pitsa 1 di maikasinpo ya opat ay bowan manipod sin kinmaan di Israelita ed Egipto, nakikali si Diyos en Moses sin Tolda ay Panpappailaana. Inbilina ay pasinsos da Moses en Aaron din kaipoipogaw ta bilangen da din lallalaki ay mantawen si downpo ono nasurok ay mabalin ay makigobat. Din kabibilang da ay napo si esa ya esa ay tribu et: Ruben–46,500; Simeon–59,300; Gad–45,650; Juda–74,600; Issakar–54,400; Zebulun–57,400; Efraim–40,500; Manasses–32,200; Benjamin–35,400; Dan–62,700; Aser–41,500; Naftali–53,400. Din kabibilang da am-in et 603,550.

1 *Adi da binilang din tribun Levi, tan inbilin Diyos ay daida di makaammo sin Tolda ay Panpappailaana ya din maosal sidi. Mo mantan din Israelita, din Levita di manopi, manggen, ya kasin mangiamag. Mo mankampo kasin din kaipoipogaw, din Levita met laeng di mankampo sin nanniliked di Tolda. (1:1-54)*

Din Pansilbian Di Levita Sin Papadi

(3:5-10)

3 ⁵Inbagan Diyos en Moses, ⁶“Ipaalim din Levita ta dotokam daida ay kabadang Aaron ay padi. ⁷⁻⁸Daida di makaammo sin obla sin Tolda ay Panpappailaak. Ay-ayowanan da din am-in ay maosal sidi ya amagen da abe din panlebbengan da para sin odom ay Israelita. Say iyat da ay mansilbi en Aaron ya sin intiro ay gimong. ⁹Din obla anggoy ay amagen di Levita et din pansilbian da en Aaron ya din aan-ak na ay lalaki. ¹⁰Mo da Aaron ya din an-ak na ay sana, dotokam daida ay mansilbi ay papadi. Mo sino di baken nadotokan yan amagena din oblan di padi et makeddeng an ay matey.”

Din Mangikari Ay Mangidaton Si Awak Na En Diyos

(6:1-8,13-20)

6 ¹Kanan Diyos en Moses, ²“Ibagam na sin Israelita: Mo waday lalaki ono babai ay mangikari si nabanol ay kari ay mangidaton si awak na ay mansilbi en Diyos, ³masapol ay adi man-in-inom si arak ono olay sino ay bemeteng. Adi aben man-in-inom si danom di obas ya soka di obas. Maiparit abe en sisya din lames di obas ya pasas. ⁴Sin oneg di timpo ay inkari nay awak na ay mansilbi en Diyos, adi mabalin ay mangan si olay sino ay napo si obas, olay bokel ono okis na.

⁵“Sin intiro ay timpo ay inkari na ay pansilbiana en Diyos, masapol ay adi polos mapokisan, tan maibilang sisya ay nasantoan enggana ay makdeng din timpo ay inkari na. ⁶Sin intiro ay timpo ay inkari na, adi aben mabalin ay somag-en si natey, ⁷olay pay mo si ama na, ina ono agi na. Masapol ay adi na pakadodogisen din awak na, tan ipailan din book na ⁸ay indatonay awak na ay mansilbi en Diyos.

¹³“Siya na di linteg ay onodan di nangikari ay mangidaton si awak na en Diyos mo makdeng din timpo ay inkari na ay pansilbiana: Koyogen das sisya sin segpan di Tolda ¹⁴yan idawat na din datona en Diyos. Tolo ay animal ay magay kaoyawana di idatona. Masapol

di bomaro ay karnero ay mantawen si esa ta maidaton ay mapooan, esay bomalasang ay karnero ay mantawen si esa ta maidaton para sin basbasol na ya kalakian ay karnero para sin daton ay pan-ookoban da ya makikadkadwaan da en Diyos. ¹⁵Man-idawat abe si esay baskit ay tinapay ay magay labadura na–naposkol ay tinapay ay nalaokan si mantikan di olivo ya naingpis ay napay-an si mantikan di olivo. Maitapi abe din naitoding ay daton ay arina ya arak.

¹⁶“Ipailan din padi dana sin sangoanan Diyos et idatona din daton para sin basbasol di ipogaw ay sana ya din daton ay mapooan. ¹⁷Idatona abe din kalakian ay karnero ay say maidaton ay pan-ookoban da ya makikadkadwaan da en Diyos pati din esay baskit ay tinapay ya din daton ay arina ya arak. ¹⁸Emey sin segpan di Tolda din ipogaw ay nangidaton si awak na yan koskosana din toktok na, asi na itep-a sin apoy ay naipatangan din daton ay pan-ookoban da ya pakikadkadwaan da en Diyos. ¹⁹Alaen din padi din naoto ay padangan di karnero et ipagena sin ipogaw ay sana pati din esa ay naposkol ay tinapay ya esa ay naingpis ay kankanen. ²⁰Pag itan-ang din padi dana sin sangoanan Diyos tan nasantoan ay daton. Intoding di linteg ay okan din papadi dana pati din pagew ya opo. Mo makdeng di, mabalin ay man-inom si arak din ipogaw ay sana.”

Din Pamindisyon Di Padi

(6:22-27)

²²Inbilin Diyos en Moses, ²³“Ibagam en Aaron ya din an-ak na ay lalaki ta say kanan da na mo bindisyonan da din Israelita:

²⁴‘Sapay koma ta bindisyonan ya ay-ayowanan Diyos dakayo.

²⁵Sapay koma ta ipailan Diyos di layad ya seg-ang na en dakayo.

²⁶Sapay koma ta siged di amagen Diyos en dakayo ta say siged ya natalna abe di biyag yo.’ ”

²⁷Pag kanan Diyos, “Mo din ngadan ko di os-osalen da Aaron ay mamindisyon sin Israelita, bindisyonak abes daida.”

Din Liboo Ay Nangipango Sin Israelita

(9:15-23)

9 ¹⁵⁻¹⁶Manipod sin agew ay naiamagan din Tolda ay Panpappailaan Diyos, nawada di liboo ay nanlikmot sin Tolda. Sin labi yan kaman apoy di kailaan din liboo ay sana. ¹⁷Mo basta komayang din liboo, taynan din Israelita din nankampoan da, et asi da kasin mankampo mo intoy lugar ay bomabaan din liboo. ¹⁸Taynan da din kampo da mo say ibilin Diyos yan iamag da abe mo say ibilina. Mo basta mantee din liboo sin kayang di Tolda,

adi dan taytaynan din kampo da. ¹⁹Mo mabayag di pantean din liboo sin kayang di Tolda, siya abe di kabayag da ay mankampo ay nanongpal sin bilin Diyos. ²⁰Mo mamingsan yan owat at-atik ay agew di pantean din liboo sin kayang di Tolda, et mantee da ya man-etan da insigon sin ibilin Diyos. ²¹Mo mamingsan, mantee din liboo manlogi sin malablabi enggana sin agsapa anggo, et malobwat da ay komaan mo basta komayang din liboo. Olay sino ay timpo et man-etan da mo komayang din liboo. ²²Olay doway agew, esay bowan, esay tawen ono mabaybayag pay, adi da man-et-etan mo mantetee din liboo sin kayang di Tolda. Ngem mo komayang yan man-etan da. ²³Mankampo ya man-etan da insigon sin ibilin Diyos en Moses.

Din Kinmaanan Di Israelita Ed Sinai

(10:11-12,33-34)

10 ¹¹Sin pitsa baintin di maikasinpo ya opat ay bowan manlogi sin kinmaanan di Israelita ed Egipto, kinmayang din liboo manipod sin Tolda ay Naidolinan di Tolagan. ¹²Pag dan manlobwat ay komaan sin lugar ay magay omili ed Sinai, et nan-etaetan da enggana ay somaldeng din liboo sin lugar ay magay omili ed Paran.

³³Sin nanlobwatan da sin dontog ay Sinai ay panpappailaan Diyos, nandad-an das tolo ay agew. Inpangpango da din Baol di Tolagan Diyos ta man-anap das pankampoan da. ³⁴Mo taynan dan kampo da, wada sin kayang ay patag da din liboo ay kailaan di kawadan Diyos.

Din Namilian Moses Si Pitopolo Ay Papangolo

(11:4-6,10-17,24-30)

11 ⁴Wada et di odom ay ipogaw ay nakibewbeweg sin Israelita, yan palalo di aklong da ay mansidas karni. Olay abe din Israelita et kanan da, “Wada koma di karni ay sida tako. ⁵Ed Egipto et nan-om-oma takos nigay ay magay bayad na. Wada pay di kasimon, sandya, danggo, siboyas ya bawang. ⁶Ngem ed wani yan magay gan-ganas tako ay mangmangan, tan kanayon ay din manna ay nay di kankanen tako.”

¹⁰Dinngen Moses din am-in ay ririn din kaipoipogaw ay wada sin pantew di kampo da ay tolda. Idi siya di, palalo di bonget Diyos et nadismaya si Moses. ¹¹Pag nan kanan en Diyos, “Apay ngin ay say inyat mo na en sak-en? Ay lawlawa di inamag ko sin pangilam? Apay nga inpabiyang mo en sak-en din kaipoipogaw ay nay? ¹²Baken met sak-en di nangamag ono nakin anak en daida. Apay nga inbagam ay sak-en di mangayowan ay kamanak para ay-ayowan si moyang ay ab-

abaek ay iey sin daga ay inkarim sin aam-a da? ¹³Intoy enak pangaan si karni ay para sin kaipoipogaw ay nay? Kanayon ay manmaymayotmot da ay mangwani, ‘Omya ka si karni.’ ¹⁴Adiak kabaelan mo es-esak ay mangayowan sinan kaipoipogaw. Palalo ay madagsen na ay maipaobla en sak-en. ¹⁵Mo kaman dana di paamag mo en sak-en, pangaasim ta pomse ka et ta say adiak nam-osen din kaitoloyan di ligat ay nay.”

¹⁶Kanan Diyos en Moses, “Manpili ka ngarud si pitopolo ay lalaki ay mabigbig di kaipogaw da sin papangolon di Israelita. Pasinop mos daida sin Tolda ay Panpappailaak ta isdi ay makipika da en sik-a. ¹⁷Bomabaak ay en makingalat en sik-a. Yan ibingayak daida sin indawat kon sik-a ay Ispirito.^a

²³Badangan das sik-a ay mangay-ayowan sin kaipoipogaw ta baken kan es-esa.”

²⁴Pag bemela si Moses et inbaga na sin kaipoipogaw din inbilin Diyos. Inayagana din pitopolo ay papangolo et inpapika nas daida ay linikob da din Tolda. ²⁵Asi bomabas Diyos ay napo ed langit ay naikoyog sin liboo et nakingalat en Moses. Pag nan ibingay din Ispirito ay wadan Moses sin pitopolo ay papangolo. Idi sinenggep din Ispirito en daida, nan-ipadto da, ngem adi dan inpidpida.

²⁶Mo sin pitopolo ay papangolo, wada et di dowan en daida ay manngadan si Eldad ya Medad ay nataynan sin kampon di kaipoipogaw ay adi inmey sin Tolda ay Panpappailaan Diyos. Sinenggep abe din Ispirito en daida, pag da et man-ipadto. ²⁷Idi siya di katagtag di esa ay baro yan inbaga na en Moses din inam-amag da Eldad en Medad.

²⁸Wada et si Josue ay anak Nun ay namadbadang en Moses manlogi sin kabaro na yan kanana en Moses, “Apo, ipasaldeng mos daida!”

²⁹Pag kanan Moses, “Adi ka koman madanagan begew sin panangisakit mo en sak-en. Laydek ay am-in koma ay ipogaw en Diyos et maidawtan das Ispirito na ta man-ipadto da ay kaman dan mamadto.” ³⁰Idi nakdeng di, nantaolis da Moses ya din pitopolo ay papangolon di Israelita sin nankampoan da.

Din Titit Ay Inbaan Diyos

(11:31-34)

³¹Pag et bigla ay pawadaen Diyos di dagem ay nangidateng si titit^b ay napo sin baybay. Tolo ay piya manipod sin lota di kakayang di pantayawan da yan madad-an si esay agew manipod sin kampo di kaannawan di kad-an da sin nanniliked di kampo. ³²Sin sidi ay agew,

^a 11:17 Di esa abe ay kaiologan nina sin Hebreo et: *ispirito*. Di laydena ay kalien et kabaelan ono laing.

naninsin-agew da ay nandepdepap olay sin nalabi. Say inamag da kasin sin kabigatana. Esa ya esa et nan-olnong si sinlibo ay kilo ono nasurok. Pinalti da asi da pay inbilag ay nanniliked sin kampo da. ³³Nanpalti da abes insida da, ngem idi daan da pay laeng okmonen, nansakiten Diyos daidas kaeegyat, tan palalo di bonget na. ³⁴Kibrot Hattaava^c di ngadan din ili ay nay, tan say nangiponponan da sin ipogaw ay palalo di aklong das karni.

Din Nadosaan Miriam

12 ¹Idi wada din Israelita ed Hazerot, pinispis-oy da Miriam en Aaron si Moses gapo sin Cusita^d ay inasawa na. ²Kanan da, “Ay siya mo si Moses anggoy di nankalkalian Diyos? Wada met abe di inpaibaga na en daita.” Dinngen Diyos din inbaga da ay sana. ³Ngem di katet-ewa na, napakombaba si Moses, sisya di kapakombabaan ay ipogaw isnan daga.

⁴Kakali et si Diyos en da Moses, Aaron ya si Miriam yan kanana, “Omali kayo ay tolo sin Tolda ay Panpappailaak.” Et inmey da. ⁵Pag bomaba si Diyos ay naikoyog si natotood ay liboo et pinmika sin segpan di Tolda. Inayaganas da Aaron en Miriam et sinmag-en da ay dowan yan ⁶kanana, “Dengngen yo nan ibagak. Mo waday mamadto en dakayo, ipammok en sisya din wadas nemnem ko babaen si iitaw ya kaman iitaw. ⁷Ngem baken say iyat ko en Moses ay baik, tan matalek ay mangay-ayowan sin amin ay ipogaw ko. ⁸Sangosango ay makikaliak en sisya yan baken bontiya mo adi et maawatan di iyat ko ay makikali en sisya. Inila na pay sak-en. Natoled kayo et kayman ay mamispis-oy en Moses ay baik.”

⁹Palalo di bonget Diyos en daida et kinmaan. ¹⁰Idi komaan din liboo sin Tolda, bigla et ay nawada di kaeegyat ay sakit di kodil en Miriam et kinmilakilat ay kaman andap din kodil na. Sin nangilaan Aaron sin kaeegyat ay sakit di kodil en Miriam, ¹¹kanana en Moses, “Pangaasim ay apok ta adi ka koman domosa isnan nanbasolan mi gapo si kinaong-ong mi. ¹²Adi ka koman ipalobos ay manbalin sisya si kaman liton ay enggay nanatey ya nadodonot din awak na sin binmelaana.”

¹³Et nanpakaasi si Moses en Diyos ay kanana, “Pangaasim kod ay Diyos ta agasam si Miriam.”

¹⁴Pag kanan Diyos en Moses, “Mo kaspangarigan tinogpaan ama na din ropa na, masapol ay lak-amena di panakaibabaina si pito ay agew. Isonga

---

^b 11:31 Din kalasin di titit ay nay et mais-o sin ngeweg ono ngewem. ^c 11:34 Din olog di Kibrot Hattaava et “naiponponan di nan-aklong.” ^d 12:1 Din olog di Cusita et “polin Cus.” Si Cus et anak Ham ay anak aben Noe.

masapol ay panteen yos sisya sin lasin di kampo si pito ay agew ta asi yo pataolien.”¹⁵ Et inpabela da si Miriam sin lasin di kampo si pito ay agew yan adi da kinmaan din Israelita enggana ay naitaolis sisya. ¹⁶ Makdeng pay di, tinaynan da ed Hazerot et nan-etan da sin lugar ay magay omili ed Paran.

Din Inmey Nansiim ed Canaan

(13:1-3,17-33)

13 ¹Pag kanan Diyos en Moses, ²“Manpili kas sinpo ya dow a ay lalaki ay emey ed Canaan ay mansiim sin daga ay idawat ko en dakayo. Sag-eesa ay pangolo di mangialagey sin sinpo ya dow a ay tribu.”³ Tinongpal Moses din inbilin Diyos et pag nan ibaas daida. Napo da sin lugar ay magay omili ed Paran. Am-in da et papangolon di Israelita.

¹⁷Idi inbaan Moses daida, kanana, “Manpaamyanan kayo sin ed Negev ay akin abagatan ay sakop di Canaan, asi yo ikanayon ay emey sin kabilbiligan. ¹⁸Esten yo ay ilaen mo intoy ison din daga ay sana ya din ipogaw ay mantetees di mo napigsa ono nakapsot da maipanggep si gobat, mo ad-ado ono at-atik da. ¹⁹Ilaen yo abe mo mayat ono lawlawa din daga ay pantetean da, mo intoy ison din siyodad ay kad-an da, mo naaladan si batbato din nannilik ed ono aga. ²⁰Ilaen yo abe mo magabay di mola ya mo waday kakaiw ono maga. Mo mantaoli kayo, man-idateng kayo si lames di nais-ek sisi.” Say kanana di, tan sin timpo ay doy di panlogian di obas ay maom.

²¹Idi siya di nanlobwat din lallalaki ay naibaa. Nanpaamyanan da ay mangil-ila sin daga manipod sin lugar ay magay omili ed Zin enggana ed Rehob^e ay asag-en ed Lebo Hamat. ²²Nandan da omona ed Negev et dinmateng da ed Hebron ay kad-an da Ahiman, Sesai ya Talmi. Da naey di palaloy kadadakke da ay ipogaw ay makwani en Anakim. (Nangon-ona ay nabangon nan Hebron si pito ay tawen, asi mabangon di Zoan ed Egipto). ²³Idi dinmateng da sin tanap ed Escol, nanpoto das esa ay pangan di obas ay namengyet di lames na. Dow a ay ipogaw di nangaksiw et wada pay di odom ay in-gean da ay prutas ay makwani en granada ya igos. ²⁴Nangadanan ay Tanap ed Escol din ili ay nay begew sin namengyet ay obas ay pinosngin di Israelita.^f

²⁵Idi nakdeng di opatapolo ay agew, nantaoli din lalaki ay naibaa ay mansiim sin daga. ²⁶Nantaoli da sin kad-an da Moses en Aaron ya din am-in ay Israelita ed Kades ay wada sin lugar ay magay omili ed Paran. Inpadamag da en daida din inil-ila da ya inpaila da aben lames di kaiw ay indateng da. ²⁷Kanan da en Moses, “Inmey kami et inila mi din daga ay nangibaaam en dakami. Naammoan mi ay maymayat ay daga ay

^e 13:21 Emey ay opat gasot ay kilometro di kaaddawin di Rehob sin lugar ay magay omili ed Zin.

magabay di mola.⁸ Naey di tapin di lames di gomabay sisi. ²⁸Ngem din ipogaw ay mantetees di et napigsa da yan dadakke abe din siyodad ay kad-an da et nanliked di batbato ay alad da. Inila mi pay din higanti ay Anakim ay wadas di. ²⁹Mantetee din Amalekita sin akin abagatan; din Heteo, Jebuseo, ya Amorreo et mantetee da sin il-ili ay kabilbiligan; yan din Canaaneo et wada da abe sin benget di Baybay ay Mediterranean ya sin benget di Ginawang ay Jordan.”

³⁰Pag et paginken Caleb din ipogaw sin kad-an Moses yan kanana, “Masapol ay en tako gobaten si daida ta okaen tako din daga, tan masiguradok ay kabaelan tako.”

³¹Ngem din lallalaki ay ginait Caleb et kanan da, “Adi takon kabaelan ay abaken din ipogaw sisi, tan napigpigsda da mo datako.” ³²Et pinalawlawa da sin Israelita din ili ay en da inila. Kanan da, “Kaman pomse din daga ay doy, tan nalaka ay matey di man-ilis di. Yan dadaddadakke am-in ay ipogaw ay inila mi. ³³Wada abes di din hihiganti ay Anakim ay palaloy kadadakke da. Din panlikna mi sin awak mi et kaman kamin owat dodon et siya abe di pangila da en dakami.”

Din Nanririan Din Kaipoipogaw

14 ¹Sin labi ay doy, palaloy ogan di am-in ay Israelita. ²Am-in da et nanriri da en da Moses en Aaron et kanan da, “Agpos et mo natey kami ed Egipto ono isnan lugar ay magay omili. ³Apay nga ipangon Diyos datakos sa ay daga ta peslen das datako? Depapen da din asawa ya an-ak tako. Maymayat et mo mantaoli tako ed Egipto.” ⁴Pag kanan di esa ya esa en daida, “Manpili tako et si mangipangolo en datako ay mantaoli ed Egipto!”

⁵Pag mandokmog da Moses en Aaron ay manyakog-ong sin sangoanan di kaipoipogaw. ⁶Da Josue abe ay anak Nun en Caleb ay anak Jefane ay en nakisiim ed Canaan yan kabisngit da sin mismo ay bado da begew sin sakit di nemnem da ⁷⁻⁸yan kanan da sin ipogaw, “Maptemapteng din daga ay en mi inila ya magabay di molas di. Mo siged di pangilan Diyos en datako, ipango nas datakos di et idawat na en datako din daga ay doy. ⁹Adi yo konkontraen si Diyos ya adi kayo emegyat sin ipogaw ay mantetees di, tan nalaka ay abaken tako. Wadas Diyos en datako et enggay inabak na din sinan didiyos ay manalsalaknib en daida. Isonga adi kayo emegyat.” ¹⁰Ngem dandani ay pigpigen din gimong di kaipoipogaw si daida, asi et bigla ay inila da din mankoniniing ay kinadiyos en Yahweh ay nanpaila sin kayang di Tolda ay Panpappailaana.

---

§ 13:27 Din kanana sin Hebreo et: *daga ay pan-oy-oyasan di gatas ya anig.*

Din Nangikararagan Moses Sin Kaipogaw

¹¹Kanan Diyos en Moses, “Aye pay di kabayag di lomaslasoyan dana ay ipogaw! Ay daetan abey panigaan da ay mantalek en sak-en yan ad-adoy nakaskasdaaw ay sinyal ay inpailak en daida! ¹²Awni man ta dosaek daida si kaeegyay ay sakit ay ikatey da, ngem asiak pay paad-adoen din an-ak mo ya napigpigsa da mo daida ed wani.”

¹³Ngem kanan Moses en Diyos, “Inpangom dana ay ipogaw ay komaan ed Egipto begew sin panakabalin mo. Mo dosaem daida ed wani, adi pay maammoan din taga-Egipto ¹⁴et ibaga da sin man-ilis na. Da naey pay et enggay nadamag da ay wada ka ay Diyos en dakami. Ammo da ay dadlon kan manpappaila babaen sin liboo ay somaldeng sin kayang ay pinapatag nas dakami. Ammo da pay ay ipangpangom dakami sin nandad-anan mi, tan mo kaagawan, waday natotood ay liboo yan mo sin malabi waday manbidbidang ay apoy. ¹⁵Ed wani mo peslem am-in nan ipogaw mo, adi pay ibagan di ipogaw sin il-ili ay nakadnge sin maipanggep en sik-a ¹⁶ay adi ka kabaelan ay mangipango sin daga ay inkarim ay idawat mo, isonga pinsem daida sin lugar ay magay omili. ¹⁷Kedawen mi ngarud ay Diyos ay ipailam din panakabalin mo ta amagem din inkarim ed idi ay kanam, ¹⁸‘Sak-en ay Diyos et bakenak nalaka ay bomonget mo adi et komakaman din napalalo ay layad ko. Pakawanek abe di basol yo ya din komonkontraan yo en sak-en. Ngem olay mo siya sa, dosaek pay dedan di nakabasol enggana sin maikatlo ya maikap-at ay kapototan begew sin basbasol di aam-a da.’ ¹⁹Kedawek ngarud ay pakawanem koma din basbasol dana ay ipogaw begew sin napalalo ya adi manbalbaliw ay seg-ang ya layad mo ay kaman din inyat mo ay namakpakawan en daida manipod sin kinmaan da ed Egipto.”

²⁰Sinmongbat si Diyos et kanana, “Amagek din kindaw mo et pakawanek si daida sin am-in ay basbasol da. ²¹⁻²³Ngem tet-ewa pay dedan ay maga di olay esa en daida ay nanigaan en sak-en ay makasgep sin ili ay inkarik ay idawat ko sin aam-a da. Tan naila da din mankoniniing ay kinadiyos ko ya din nakaskasdaaw ay inam-amag ko ed Egipto ya sin lugar ay magay omili, ngem inpidwapidwa da pay laeng ay namadpadas sin anos ko. Sinigaan da abe ay tongpalen sak-en. Isonga maga polos en daida di makasgep sin ili ay doy. Dadlon tet-ewa na ay kaman met laeng din katet-ewa na ay matmatagoak ya napno din intiro ay daga sin kinadiyos ko. ²⁴Ngem gapo ta adi in-onod Caleb ay bag-en ko di nemnem na en daida et inapasnek na ay mangonod en sak-en, awni et ipangok sisya sin ili ay ena inila, et okaen din aan-ak ya aap-o na. ²⁵Ngem gapo ta isdi ay tanap di pantetean din Amalekita ya Canaaneo, mantaoli kayo si bigat sin dinan yo ta emey kayo sin lugar ay magay omili. Onoden yo din danan ay emey sin Baybay ay Mandalangdang.”^h

^h 14:25 Din kanana sin Hebreo et: *Baybay ay Katantanobongan*. Kanan di odom en si naey di kanan da en Baybay ay Aqaba ed wani.

Din Nanosaan Diyos Sin Kaipoopogaw Sin Nanririan Da

²⁶Kanan Diyos en da Moses en Aaron, ²⁷“Ay daetan pay di romiriririan da san lawlawa ay ipogaw! Enggay naomaak sin ad-ado ay mayotmot da. ²⁸Ibagam ngarud en daida ay dadlon temet-ewa nan isapatak ay kaman din katet-ewan di kamatagok: Din dinngek ay inbaga yo et siya met laeng di amagek en dakayo.”ⁱ ²⁹Am-in kayo ay naibilang sin sinsos ay mantawen si dowanpo ono nasurok et matey ya maiwalang din awak yo isnan lugar ay magay omili begew sin nanririan yo en sak-en. ³⁰Maga di olay esa en dakayo ay makasgep sin ili ay insapatak ay panbalinek si panbeeyan yo malaksid da Caleb en Josue. ³¹Inbaga yo ay madpap din aan-ak yo, ngem awni et ipangok daida sin daga ay sinigaan yo, et daida din mantetees di. ³²Ngem mo dakayo pay, maiwalang din awak yo sinan lugar ay magay omili. ³³Din aan-ak yo et man-etaetan das na ay manlikeliked si opatapolo ay tawen. Daida di mangikaro sin dosa begew sin nanokogan yo en sak-en enggana ay matey kayos nan lugar ay magay omili. ³⁴Nam-osen yo din dosan di basbasol yo si opatapolo ay tawen, et say pangammoan yo mo intoy ison di biyag yo mo kontraek dakayo. Opatapolo ay agew di nansiiman yo sin daga ay doy, yan esa ay tawen di kaibilangan di esa ay agew. ³⁵Isapatak ay dadlonak tongpalen dana en dakayo ay lawlawa ay ipogaw, dakayo ay nantitimpyog ay mangontra en sak-en. Awni man et matey kayo am-in isnan lugar ay nay ay magay omili. Sak-en si Diyos ay nangibagas na.”

³⁶⁻³⁷Pag pansakiten Diyos din inbaan Moses ay en nansiim et natey da, tan baken tet-ewa din inpadamdagam da maipanggep sin ili ay inmeyan da et say begew ay nanriri din kaipoopogaw si maikontra en Moses. ³⁸Sin daida ay sinpo ya dowan yo en nansiim, da Josue en Caleb anggoy di adi natey.

Din Namadasan Din Israelita Ay Mangobat Sin Amalekita Ya Canaaneo

³⁹Idi inpaammon Moses na sin Israelita, napalaloy ladingit da. ⁴⁰Sin kabigatana, nasapa da ay nanikid sin kadondontogan. Kanan da, “Nakabasol tako kayman, ngem nay ay nakasagana tako ed wani ay emey sin lugar ay inkarin Diyos.”

⁴¹Ngem kanan Moses, “Apay nga adi yo tongpalen din bilin Diyos? Adi kayo mangabak. ⁴²⁻⁴³Magas Diyos en dakayo, tan sinigaan yo ay omonod en sisya. Adi kayo ngarud em-emey, tan mo makigobat kayo sin Amalekita ya Canaaneo, abaken ya peslen das dakayo.”

⁴⁴Ngem olay mo siya sa, inpilit da pay dedan ay emey sin kadondontogan, olay mo nataynan sin kampo da si Moses ya din Baol di Tolagan Diyos. ⁴⁵Idi siya di, nanballalong din Amalekita ya Canaaneo ay

---

ⁱ 14:28 Din inbaga da et wada sin 13:2.

mantetee sin kadondontogan. Linaban da et inabak dan Israelita, isonga kaapayaw dan daida enggana ed Horma.

Din Basol Da Kora en Datan Ya Si Abiram

16 ¹Da Kora, Datan, Abiram ya si On et kinontra das Moses. Si Kora et anak Izar, si Izar ay nay et anak Kohat, yan si Kohat et Levita. Da Datan en Abiram et sin-iyogtan da ay anak Eliab. Si On abe et anak Pelet. Da Datan, Abiram ya si On et polin Ruben. ²Wada abey 250 ay papangolon di Israelita ay naitapi sin opat ay nay. Da naey ay papangolo et sigod ay nadotokan da ay mangialagey sin gimong et mabigbig di kaipogaw da. ³Natopog da am-in sin sangoanan da Moses en Aaron et pag dan kanan, “Palalo ay ipapangato yon kaipogaw yo. Am-in met ay Israelita ay naitatapi sin gimong et nasantoan da, et wadas Diyos en datako am-in. Apay nga inbilang yon awak yo ay nangatngato mo din odom ay ipogaw Diyos?”

⁴Sin nanngean Moses sidi, kalakob-o sin lota ay mankararag. ⁵Pag nan kanan en da Kora, “Si bigat sin agsapa, ipaammon Diyos en datako mo sino di nasantoan ay ipogaw na ay pinili na ay omasag-en en sisya. Din ipalobos Diyos ay omasag-en sin kad-an di altar et si dooy di pinili na. ⁶⁻⁷Say onodan yo dana ay Kora ya din gagait mo. Si bigat sin agsapa, man-a kayos pay-an yos man-ganggangab ay oling ya insinso, asi yo iey sin altar sin sangoanan Diyos. Din pilien Diyos en dakayo et sisya di nasantoan. Dakayo et adi ay Levita di palalo ay nangipapangato sin kaipogaw yo!”

⁸Intoloy Moses ay nangibaga en Kora, “Dengngen yo ta waday ibagak en dakayo ay Levita. ⁹Din Diyos di Israelita et inlasinas dakayo sin odom ay Israelita ta say dakayo di makasag-en en sisya ay mangamag sin obla sin Tolda ay Panpappailaana. Dakayo di dinotokana ay mangialagey sin gimong ay mansilbi en daida. Apay adi omanay dana en dakayo? ¹⁰Enggay inpangato nas sik-a ya din iib-am ay Levita, tan inpalobos na ay somag-en kayo en sisya. Ed wani layden yo pay laeng ay alaen din turay di kinapadi! ¹¹Din inkalim ya din inkalin di gagait mo ay maikontra en Aaron et si Diyos di konkontraen yo.”

¹²Pag pinaayagan Moses da Datan en Abiram, ngem kanan da, “Sigaan mi ay omali! ¹³Enggay nalabes di inyat mo, tan inpakaan mos dakami sin maymayat ay daga ed Egipto ay gomabayan di am-in ay mais-ek ta peslem dakami isnan lugar ay magay omili. Ed wani et yan sepsepem ay mamilibilin en dakami? ¹⁴Adi ka pay inmipango sin sigesiged ay ili ay gomabayan di am-in ay mais-ek ya adi ka pay indawtan dakamis payew ya daga ay nas-ekan si obas. Yan ed wani pay, laydem ay ietekan dakami? Ado paabe na! Adi kami omali!”

¹⁵Pag et palalo ay binmonget si Moses et kanana en Diyos, “Adi ka aw-awaten di olay sino ay idaton dana ay ipogaw. Maga di inamag ko ay

lawa sin olay esa en daida ya maga pay di inak ay olay koman dangki ay talaken da.”

¹⁶Pag kanan Moses en Kora, “Mo si bigat, masapol ay omali ka ya din 250 ay gagait mo sin Tolda ay Panpappailaan Diyos. Wada abes di si Aaron. ¹⁷Esa ya esa en dakayo et alaena din panpey-ana si man-ganggangab ay oling ya insinso, asi na iey sin altar. Siya abe di iyat Aaron.” ¹⁸Tinongpal da et pag dan man-a si pinay-an das man-ganggangab ay oling ya insinso et en da nakipika en da Moses en Aaron sin segpan di Tolda ay Panpappailaan Diyos. ¹⁹Tinopog aben Kora din intiro ay gimong. Idi wada da ay nakisagang en da Moses en Aaron sin segpan di Tolda, nanpaila et din mankoniniing ay kinadiyos Yahweh sin am-in ay wadas di. ²⁰Pag kanan Diyos en da Moses en Aaron, ²¹“Addawian yo din kaipoipogaw ay sana ta peslek daida ay dagos.” ²²Ngem nandokmog ay nanyakog-ong da Moses en Aaron ay nangwani, “Sik-a ay Diyos di napoan di biyag di am-in ay way leng-ag na. Ay manbonget ka aya sin amin da nan kaipoipogaw olay mo es-esa anggoy di nakabasal?”

²³Kanan Diyos en Moses, ²⁴“Ibagam sin kaipoipogaw ta omaddawi da sin toldan da Kora en Datan ya si Abiram.” ²⁵Kinoyog Moses din papangolon di Israelita ay inmey sin kad-an da Datan en Abiram.

²⁶Kanana sin kaipoipogaw, “Omaddawi kayo sin tolda ay kad-an san lawlawa ay ipogaw! Adi yon sagsagiden di kompormi ay bonag da ta adi kayon maitapi en daida ay madosa begew sin basbasol da.” ²⁷Idi siya di, tinongpal da din inbagan Moses et inaddawian da din tolda ay kad-an da Kora, Datan ya si Abiram. Binnela da Datan en Abiram ya din aasawa ya aan-ak da et pinmika da sin segpan di tolda da. ²⁸Pag kanan Moses, “Ed wani, say pangammoan yo ay si Diyos di nangibaa en sak-en ay mangamag sin amin dana. Baken sak-en di akin nemnem. ²⁹Mo matey dana ay ipogaw ay maga di mapasamak ay panosaan Diyos en daida, say pangammoan yo ay adi inbaan Diyos sak-en. ³⁰Ngem mo wada di nakaskasdaaw ay amagen Diyos ay maga di kais-iso na, say pangammoan yo ay da naey ay ipogaw et linaslasoy ya sinigaan das Diyos. Di mapasamak et man-ekang din lota ay mangokmon en daida ya amin ay sanikwa da, et maonog da ay sibibiyag sin kad-an di natey.”

³¹Idi nakdeng ay inbagan Moses na, nan-ekang din lota ay kad-an da Datan en Abiram. ³²Kaman waday tepek din lota ay nangokmon en daida ya sin pamilya da. Am-in abe din gagait Kora ya din sanikwa da et naitapi da ay inokmon din lota. ³³Sibibiyag da ay inmey ed dallem sin kad-an di natey ay naitapi din amin ay sanikwa da. Nan-omot din lota, et maga da ay mail-ila. ³⁴Sin nanngean din odom ay Israelita sin kilalad da, katanagtag da ay kinmaan et kanan da ay nangibogaw, “Dalasen yo tan mo makionog tako!” ³⁵Idi nakdeng di, wada et di manbidbidang ay apoy ay napo en Diyos, et pag mapoan din 250 ay lalaki ay nangidaton si insinso.

³⁶Pag kanan Diyos en Moses, ³⁷“Ibagam en Eleazar ay anak Aaron ay padi ta ena kaanen am-in din bronsi ay palanggana ay wada sin kad-an di bangkay di napooan ay lalaki ya iwalang na din man-ganggangab ay oling sin natken ay lugar, tan din palanggana ay sana et nasantoan da. ³⁸Nanbalin da ay nasantoan tan naosal da ay naidatonan di insinso sin sangoanan Diyos. Alaena ngarud din palangganan di lallalaki ay natey begew sin basol da ta pitpitena enggana ay omingpis ta say maamag si pankaleb sin altar. Manbalin ay sinyal ono pannemnemman di Israelita.”

³⁹⁻⁴⁰Idi siya di, tinongpal Eleazar ay padi am-in ay inbilin Diyos en sisya babaen en Moses. Tinopog na am-in din bronsi ay palanggana ay inosal din lalaki ay napooan. Inpapatpit na enggana ay inmingpis et inamag das kaleb di altar. Say mangipanemnem sin Israelita ay maga en daida di mabalina ay man-ipo si insinso sin sangoanan Diyos malaksid di polin Aaron. Tan mo waday mangipoo, matey ay kaman din napasamak en da Kora ya din gagait na.

Din Nangisalakanan Aaron Sin Kaipogaw

⁴¹Sin kabigatana, nanriri kasin din am-in ay Israelita en da Moses en Aaron ay nangwani, “Dakayo di namse sin odom ay ipogaw Diyos.”

⁴²Idi matopotog da ta say pabasolen das da Moses en Aaron, sinagong da et din Tolda ay Panpappailaan Diyos yan kambaw wada et din liboo ay nanlingeb. Nanpaila abe din mankoniniing ay kinadiyos en Yahweh.

⁴³Pag emey da Moses en Aaron sin sangoanan di Tolda ⁴⁴et kanan Diyos en Moses, ⁴⁵“Addawiam dana ay ipogaw ta peslek ay dagos.” Pag et mandokmog da Moses en Aaron ay manyakog-ong.

⁴⁶Kanan Moses en Aaron, “Alaem din palanganam ta pay-am si manggangangab ay oling ay mapo sin altar, asi ka pay-an si insinso. Dalasem ay emey sin kad-an di ipogaw ta amagem din seremonia ay manglinis sin basbasol da. Tan enggay inpailan Diyos din bonget na yan nanlogi di kaeegyat ay sakit.” ⁴⁷Tinongpal Aaron din inbagan Moses. Ina na din palanggana na et nanagtag ay inmey sin gawan di natopotogan di ipogaw. Enggay nanlogi din sakit ay man-inalis sin kaipogaw, ngem indatona din insinso ta malinisan sin basbasol da. ⁴⁸Din inamag Aaron ay nay di nangipasaldeng sin nateyan di ipogaw yan wadas sisya ay pinmipika sin nan-gagawaan di sibibiyag ya natey ay ipogaw. ⁴⁹Sinpo ya opat ay libo ya pito ay gasot di natey ay ipogaw begew sisi ay sakit ay adi maibilang din natey begew sin inamag da Kora. ⁵⁰Idi sinmaldeng din kaeegyat ay nay ay sakit, nantaoli si Aaron sin kad-an Moses sin segpan di Tolda ay Panpappailaan Diyos.

Din Sokod En Aaron

17 ¹Kanan Diyos en Moses, ²“Ibagam sin Israelita ta man-a da si sinpo ya doway ay sokod, sag-eesa sin pangolon di sinpo ya

dowa ay tribu, ta idawat da en sik-a. Isolat mo din ngadan di esa ya esa ay pangolo sin sokod na. ³Isolat mo abe din ngadan Aaron sin sokod ay mangialagey sin Levita, tan masapol ay waday sag-eesa ay sokod ay napo sin papangolon di am-in ay tribu. ⁴Ipeey mo dana sin Tolda ay Panpappailaak sin sangoanan di Baol di Tolagan ay pangab-abatak en sik-a. ⁵Tomobo din sokod di ipogaw ay piliek, et say iyat ko ay mangipasaldeng sin kanayon ay panriririan di Israelita ay maikontra en dakayo.”

⁶Siya di nakingalat si Moses sin gagait na ay Israelita et din pangolon di esa ya esa ay tribu yan indawat day sag-eesa ay sokod da, isonga sinpo ya dow a am-in mo maitapi din sokod Aaron. ⁷Inpeey Moses din am-in ay sokod sin Tolda ay Panpappailaan Diyos sin sangoanan di Baol di Tolagan.

⁸Sin kabigatana, sinenggep si Moses sin Tolda yan inila na ay tinmobo din sokod Aaron ay nangialagey si Levita. Baken owat tinmobo mo adi et nanbonga yan nanlames si naom ay almond. ⁹Inbelan Moses am-in din sokod ay napo sin sangoanan Diyos et inpaila na sin Israelita. Inila da din napasamak et esa ya esa yan alaena din sokod na.

¹⁰Pag kanan Diyos en Moses, “Itaolim din sokod Aaron sin sangoanan di Baol di Tolagan. Masapol ay maidolin na ay sinyal sin komonkontra ay Israelita ta ammoan da ay matey da mo adi da isaldeng ay manmaymayotmot ay maikontra en sak-en.” ¹¹Tinongpal Moses din inbilin Diyos.

¹²Idi siya di, kanan din Israelita en Moses, “Enggay et baw sa! Matey kami am-in!” ¹³Tan mo sino di omasag-en sin Tolda ay Panpappailaan Diyos et matey. Adi pay say kateyan tako am-in!”

Din Dap-on Di Napooan Ay Mandalangdang Ay Bomalasang

(19:1-10,14-20)

19 ¹Binilin Diyos da Moses en Aaron ²ay ipaammo da din bilbilin ay nay sin Israelita. Kanana, “Man-idawat kayo en da Moses en Aaron si mandalangdang ay bomalasang ay baka ay magay kolang na ya adi pay laeng napakpakoan, ³ta idawat da en Eleazar ay padi. Pag waday mangiey sin baka sin lasin di kampo, et paltiena sin sangoanan Eleazar. ⁴Pag isiwsiw Eleazar din gomot na sin dada na ta iwalsi na sin sangoanan di Tolda si mamin pito. ⁵Masapol ay mapooan am-in din partin di animal ay din kopkop, lamlames, dada ya eges ay iniilan di padi. ⁶Pag man-a din padi si nabanglo ay kaiw ay makwani en sidro ya pingin di hisopo ya manbalanga ay lopot ta itapi na ay ipoo. ⁷Mo makdeng pay di, masapol ay labaana din bado na ya man-ames, asi pag mabalin ay senggep sin kampo, ngem maibilang pay dedan ay kadodogis enggana sin malablabi. ⁸Siya abe sin ipogaw ay nangipoo sin baka. Masapol

ay labaana din bado na ya boyatana si danom din awak na, ngem maibilang abe ay kadodogis enggana sin malablabi.

⁹“Pag alaen di esay lalaki ay baken maibilang ay kadodogis din dap-on di napooan ay baka ta ipeey na sin lugar ay maibilang ay nalinis sin lasin di kampo. Maigto dana ta say osalen din Israelita ay mangisagana sin danom ay maosal ay panglinis sin maibilang ay kadodogis. ¹⁰Din ipogaw ay mangakop sin dap-o yan masapol ay labaana din bado na, ngem maibilang pay dedan ay kadodogis enggana sin malablabi. Din linteg ay nay et masapol ay on-onodan din Israelita ya mangili ay makitetee en daida si eng-enggana.

¹⁴“Siya na di linteg ay maonodan mo waday matey sin oneg di pankampoana ay tolda. Olay sino ay ipogaw ay wada sin tolda sin timpon di nateyana ya mo sino abe ay senggep sidi yan maibilang da ay kinmadodogis si pito ay agew. ¹⁵Olay sino abe ay koli ya banga ay baken nakakaleban et maibilang abe ay kinmadodogis.

¹⁶“Mo wada abe di ipogaw sin lasin di kampo yo ay managid si bangkay di pinse da ono gandat na ay natey ono tong-an di ipogaw ono kaot, maibilang ay kinmadodogis si pito ay agew.

¹⁷“Din amagen yo ta say madaloson din maibilang ay kinmadodogis et siya dana. Masapol ay man-a kayo si dap-on din manbalanga ay baka ay panglinis ta ipeey yo si koli, asi yon pay-an si danom ay napos obbog. ¹⁸Pag man-a di esay ipogaw ay maibilang ay nalinis si pingin di hisopo ta isiwsiw na sin danom ay sana, asi nan walsian din tolda ya bonbonag ya din amin ay ipogaw ay wadas di. Masapol abe ay walsiana mo waday ipogaw ay managid si tong-an di ipogaw, kaot, pinse da ay ipogaw ono gandat na ay natey. ¹⁹Masapol ay walsian din ipogaw ay maibilang ay nalinis din maibilang ay kinmadodogis sin maikatlo ya maikapito ay agew ta say makdeng ay malinisan sin maikapito ay agew. Sin siya di ay agew, din ipogaw ay kinmadodogis et masapol ay labaana din osal na ya man-ames ta maibilang ay nalinis sin malablabi. ²⁰Mo din naibilang ay kinmadodogis yan adi na amagen din seremonia ay kalinisana, komakaman ay kadodogis, tan baken nawalsian sin danom ay panglinis. Masapol ay maipowira sin gagait na ay Israelita, tan inpakadodogis na din Tolda ay Panpappailaan Diyos.”

Din Nanbasolan Da Moses En Aaron Ed Kades

(20:1-13)

20 ¹Sin damo ay bowan, dinmateng din intiro ay gimong di Israelita sin ed Zin ay magay omili et pag dan mankampo ed Kades.^j Isdi

^j 20:1 Din bowan ay nay et din damo ay bowan sin maikaopatapolo ay tawen manipod sin kinmaan da ed Egipto. Ed Kades met laeng di kad-an da ed idi sin nantaolian din en nansiim ed Canaan (13:26).

ay lugar di nateyan ya naiponponan Miriam. ²Magay danom sisi, isonga natopog din ipogaw ay manriri en da Moses en Aaron ³yan kanan da, “Agpos et koma mo naitapi kami ay natey sin toton-od mi ay dinosan Diyos sin sangoanan di Tolda. ⁴Apay nga inpangom dakamis nan lugar ay magay omili? Ay kanam en ta isna kami ay matey ya siya abe sin aanimal mi? ⁵Apay dedan ay tinon-od yos dakami ed Egipto, asi kayo ipangos dakami isnan lawlawa ay lugar ay maga polos di gomabay ay mola? Maga di bakakew, igos, obas ya granada dowan et maga polos di danom ay inomen!” ⁶Tinaynan da Moses en Aaron din kaipoipogaw et inmey da sin segpan di Tolda ay Panpappailaan Diyos. Nandokmog da ay nanyakogong, pag da et ilaen din mankoniniing ay kinadiyos en Yahweh.

⁷Pag kanan Diyos en Moses, ⁸“Alaem din sokod ay wada sin sangoanan di Baol ta topogen yon Aaron din amin ay Israelita. Mo wada am-in din ipogaw ay mangiila, ngalaten yo din bato ay sana ta bomala di danom. Siya say amagen yo ta say bomala di danom isnan bato ta waday paninoman din ipogaw ya din animal da.”

⁹Tinongpal Moses din inbagan Diyos et ina na din sokod. ¹⁰Tinopog da Moses en Aaron din am-in ay Israelita et pag kanan Moses, “Dengngen yo nan ibagak, dakayo ay nariri ay ipogaw! Ay piliten yos dakami ay mangipabala si danom isnan bato ta waday inomen yo?” ¹¹Idi siya di kaiseppat si Moses si namin dowa sin sokod na sin bato, pag et kabala di ad-ado ay danom, et say nan-inoman din kaipoipogaw ya din animal da.

¹²Ngem niyamyaman Diyos da Moses en Aaron et kanana, “Gapo ta nakapsot di pammati yo yan adi yon binigbig din nasantoan ay panakabalin ko sin pangiilaan di Israelita, baken dakayo di mangipangolo isnan ipogaw ay emey sin daga ay inkarik ay idawat kon daida.”

¹³Napasamak na ed Meriba^k ay say nanririan di Israelita en Diyos et say nangipailaana sin kinasanto na.

Din Nateyan Aaron

(20:22-29)

²²Pag dan komaan am-in din Israelita ed Kades et sinmawang da sin dontog ay Hor ²³sin beddeng di Edom. Sin isdi, kanan Diyos en da Moses en Aaron, ²⁴“Adi makasgep si Aaron sin daga ay inkarik ay idawat ko sin Israelita, tan matey sisya gapo ta adi yo inonodan ay dowa din bilin ko sin kawada yo ed Meriba. ²⁵Ayagam si Aaron ya din anak na ay si Eleazar ta mantikid kayo sin dontog ay Hor. ²⁶Pag kan kaanen din badon di padi ay inbadon Aaron ta ipabadom en Eleazar, tan isdi ay matey si Aaron.”

^k 20:13 Din olog di Meriba et “panririan.”

²⁷Tinongpal Moses din inbilin Diyos, et inilan din am-in ay Israelita din nantikidan da sin dontog ay Hor. ²⁸Pag kaanen Moses din badon Aaron et inpadado na en Eleazar. Sidi ay natey si Aaron sin toktok di dontog, pag aben manballalong da Moses en Eleazar. ²⁹Naammoan din intiro ay gimong di Israelita ay natey si Aaron, et nanladingit da si tolonpo ay agew.

Din Sinan Eweg Ay Bronsi

(21:4-9)

21 ⁴Idi siya di kinmaan din Israelita sin dontog ay Hor et inonod da din danan ay emey sin Baybay ay Mandalangdang ta say likawen da din ili ay Edom. Ngem sin kawada da sin danan, enggay ay adi makaanos din ipogaw, isonga ⁵nanriri da en Diyos ya en Moses. Kanan da, “Apay nga in pangom dakami ay komaan ed Egipto ta say matey kamis nan lugar ay magay omili ay maga di makan ya mainom? Enggay naoma kamis nan makan ay lawlaw.”

⁶Idi siya di pag et ipawadan Diyos di nagitaan ay kaeweeweg sin kad-an da et ad-ado di natey tan kinat da. ⁷Pag emey din ipogaw sin kad-an Moses et kanan da, “Nanbasol kami kayman begew sin kinali mi ay maikontra en Diyos ya en sik-a. Ngem pangaasim kod ta ikararag mon Diyos ta pakaanena da nan eweg isnan kad-an tako.” Idi siya di inkararagan Moses din ipogaw. ⁸Pag bilinen Diyos si Moses ta man-amag si sinan eweg ay bronsi ta itakap na si posti ta mo sino di katen di eweg yan tangadena di et maagasan. ⁹Tinongpal Moses, et nan-amag si sinan eweg ay intakap na si posti, yan tet-ewa ay am-in din kinat di eweg ay nanangad isdi yan naagasan da.

Din Nangabakan Di Israelita En Da Sihon En Og

Pag intoloy din Israelita ay mandad-an enggana ay somawang da sin ilin di Amorreo. Dinamag da en Sihon ay arin di Amorreo mo mabalin ay mandan da sin ili na, ngem sinigaana et en nakigobat sin Israelita. Begew sin badang Diyos, dadlon inabak din Israelita si daida yan inoka da din ili da. Siya abe di napasamak en da Og ay ari ed Basan. (21:10-35)

Din Nangayagan Din Ari Ed Moab En Balaam

(22:1-20)

22 ¹Idi siya di, intoloy din Israelita ay nandad-an enggana ay domateng da sin tanap ed Moab sin igid di ginawang ay Jordan sin demang na ed Jerico. Et nankampo das di.

²Sin timpo ay doy, wada di ari ed Moab ay manngadan si Balak ay anak en Zippor. Idi nadamag na din kaad-adon di Israelita ya din inyat da

ay nangabak sin Amorreo, ³palalo di egyat na et siya abe sin ipogaw ay iturayana. ⁴Idi siya di kanan din Moabita sin papangolo ed Midian, “Awni kadi et abosen da nan ad-ado ay ipogaw am-in ay wadas nan kad-an tako ay kaman dan baka ay man-alab sin pastolan.” ⁵Pag man-ibaa si Balak si en mangayag en Balaam ay anak en Beor ay wada ed Petor ay asag-en di ginawang ay Eufates sin ili ed Amaw. Kanana ay nangibaga, “Laydek ay ammoam ay wada di kaipoipogaw ay napo ed Egipto ay napno da sin inil-ili et nankampo da sin dagdagas di ili mi. ⁶Palalo ay ad-ado da mo dakami, isonga pangaasim ta omali ka ta baosam daida ta say abaken mi ya pakaanen mis daida. Ammok ay mo waday bindisyonam ay ipogaw et temet-ewa ay mabindisyonan yan mo waday baosam et mabaosan abe.”

⁷Inmey din papangolon di Moabita ya Midianita et intakin da di pilak ay ilagbo da en Balaam ta baosana din Israelita. Idi sinmawang da sin kad-an Balaam, inbaga da en sisya din inbagan Balak. ⁸Pag kanan Balaam, “Maseyep kayos na ed wani ay labi ta mo si bigat, ibagak en dakayo mo sino di inbagan Diyos en sak-en.” Isonga naseyep din papangolo ay sana sin beey Balaam.

⁹Sin labi ay doy, nginalat Diyos si Balaam ay kanana, “Ay sino nan lallalaki ay sangailim?”

¹⁰Sinbat Balaam ay kanana, “Inbaan Balak ay ari ed Moab ta ibaga dan sak-en ¹¹ay wada di ad-ado ay ipogaw ay napo ed Egipto ay napno sin intiro ay daga. Laydena ay enak baosan daida ta say abakena ya pakaanenas daida.”

¹²Pag kanan Diyos en Balaam, “Adi ka makiey en daida ya adi ka aben babbaosan din Israelita, tan nakdeng ay binibindisyonak daida.”

¹³Sin kabigatana, inmey si Balaam sin kad-an di inbaan Balak et kanana, “Somaa kayo et, tan adi palobosan Diyos sak-en ay maikoyog en dakayo.” ¹⁴Pag dan mantaoli sin kad-an en Balak et inbaga da ay adi layden Balaam ay makiey en daida.

¹⁵Idi siya di, nan-ibaa kasin si Balak si papangolo ay ad-ad-ado ya nangatngato di saad da mo din nangon-ona ay inbaa na. ¹⁶Inmey da en Balaam et inpaammo da na ay inbagan Balak: “Pangaasim kod ta dadlon kan omali. ¹⁷Ad-ado di idawat kon sik-a ay gon-gona ya tongpalek am-in ay ibagam. Omali ka koma ta baosam da dooy ay ipogaw.”

¹⁸Ngem kanan Balaam, “Olay mo idawat Balak en sak-en di am-in ay palata ya balitok ay wada si palasyo na, adiak mabalin ay labsingen si olay at-atik din bilin Yahweh ay Diyos ko. ¹⁹Ngem olay mo siya sa, maseyep kayos na ed wani ay labi ay kaman din inyat di namangpango ay naibaa ta say maammoak mo wada pay di odom ay ibagan Diyos en sak-en.”

²⁰Sin labi ay doy, nakingalat kasin si Diyos en Balaam et kanana, “Gapo ta inmali din lallalaki ay nay ta en daka ayagan, mansagana ka ta makiey ka, ngem din ibagak anggoy di tongpalem.”

Din Nankalian Din Dangkin Balaam

(22:21-35)

²¹⁻²² Sin kabigatana, nakiey si Balaam sin papangolon di Moabita ay kakoyog na din dowa ay baa na. Ngem manbonget si Diyos begew sin nakieyan Balaam. Isonga idi wadas da Balaam sin danan ay nangakabayo sin dangki na, wada din anghel Diyos ay pinmipika ta sawadenas sisya. ²³ Idi ilaen pay din dangki din anghel ay pinmipika ay nananggen si kampilan, nanliglig sin danan et kinombas sin papayew. Sinoplit Balaam din dangki et inpataoli na sin danan. ²⁴ Pag man-etan din anghel sin nailipitan di danan sin nan-gawaan di dowa ay inobasan ay naaladan si batog. ²⁵ Idi ilaen din dangki din anghel, nansaldet sin batog et naipit din sikin Balaam, isonga sinoplit na kasin. ²⁶ Namangpango kasin din anghel et en pinmipika sin nailipitan di danan ay maga polos di pandanan sin nanbinas-il. ²⁷ Idi siya et di, idi ilaen din dangki din anghel yan kalakpap. Binmonget si Balaam et nilogiana ay sopliten din dangki sin sokod na. ²⁸ Pag pankalien Diyos din dangki et kanaan Balaam, “Ay sino ngin di inamag ko si gapo ay sinmoplitam si namitlo?”

²⁹ Kanan Balaam, “Aw a, tan panbalbalinem sak-en ay kaman magay nemnem na. Kaman et mo way intakin kos kampilan ta peslek sik-a ed wani!”

³⁰ Kanan din dangki ay sinombat, “Ay baken ayan sak-en met laeng din dangki ay nangabkabayoam ed idi engganad wani? Ay wada aya di inamamag kos kaman nina ed idi en sik-a?”

Et kanan Balaam, “Iwed met kitdi.”

³¹ Pag ipailan Diyos en Balaam din anghel na ay pinmipika sin danan ay nananggen si kampilan, isonga kalakpap si Balaam sin lota. ³² Kanan din anghel, “Apay nga sinoplit mo din dangkim si namitlo? Inmaliak ay manawad en sik-a, tan baken kosto mo emey kas di. ³³ Inmila din dangkim et namitlo ay nilisianas sak-en. Mo adi nanlisi et sigurado ay pinsek sik-a koma yan binay-ak pay sisya!”

³⁴ Pag kanan Balaam sin anghel, “Nanbasolak kayman. Adiak ammo ay wada ka ay pinmipika sin danan ta sawadem sak-en. Mantaoliak adi mo kanam en lawa di emeyak isdi.”

³⁵ Ngem kanan din anghel, “Mabalin ay makiey ka sin lallalaki ay nay, ngem say ibagam et enggay din itogon ko en sik-a ay ibagam.” Idi siya di nakeey si Balaam en daida.

Din Damo Ay Inpadton Balaam

(23:7-12)

23 ⁷Et siya dana di inpadton Balaam:
“Inmayag din ari ed Moab ay si Balak.

Din kadondontogan ed Syria sin naibanda si belaan di agew di napoak.

Kanana, 'Omali ka ta baosam din Israelita.'

⁸ Ngem kanak abe en sisya:

Ay mabalin aya ay baosak din adi binaosan Diyos ay namarsua ono mankaliak si lawa ay maikontra en daida yan si Diyos pay et maga di inkeddeng na ay dosa da?

⁹ Mo wadaak sin kadondontogan, tamtamangek daida, manipod sin kabatbatoan et os-osdongak daida.

Daida di nasyon ay omalagey si bokbokod da, tan naitken da, waday nanlasinan da.

¹⁰ Din Israelita et kaman tapok di kaiarigan da, tan adi kabilang di kaad-ado da.

Mo mateyak yan sapay koma ta kaman met laeng din kateyan da ay nalinteg di kabibiyag da."

¹¹ Pag et kanan Balak en Balaam, "Apay ngin sas inamag mo? Inayagak sik-a ta say baosam din kaibaw ko, ngem din inamag mo et binindisyonam daida."

¹² Sinombat si Balaam yan kanana, "Din inbagan anggoy Diyos en saken di mabalin ay ibagak."

Inpidwapidwan Balak ay mangawis en Balaam ta baosana koma din Israelita, ngem pag bindisyon di inpadto na. Da naey di tapin di maikatlo ya maikap-at ay padto na. (23:13–24:1)

Di Odom ay Inpadton Balaam

(24:2-7,15-17)

24 ²Tinamang Balaam din Israelita ay natopotopog din kampon di esa ya esa ay tribu. Siya et di, sin-gep din Ispiriton Diyos sisya ³yan kanana ay nan-ipadto, "Siya na di ipadton Balaam ay anak Beor ay nalawag di pangila na ⁴ya makadnge sin ibagbagan Diyos. Adiak naseyep yan inilak di kaman iitaw ay inpailan Diyos ay Manakabalin Am-in. Siya na di inilak: ⁵Mapmapteng din tolda ay panbebbeeyan di Israelita. ⁶Maiarig das annawa ay kakakkaiwan ay palma ya garden sin benget di ginawang. Kaman da aben manseng-ew ay kaiw ay makwani en aloe ay inmolan Diyos ya kaman dan nakayang ay sidro sin benget di danom. ⁷Mansobsobran to di danom da, isonga masibsibogan ay kosto din imola da. Nangatngaton to din ari da mo si Agag ya maidayaw din panturayana."

¹⁵Idi makdeng di, inpadto na abe na, “Siya na di ipadton Balaam ay anak Beor ay nalawag di pangila na ¹⁶ya makadnge sin ibagbagan Diyos ay Kangatoan ya nakaawat sin inpaammo na. Waday inpailan Diyos ay Manakabalin Amin idi binmabaktadak, ngem adiak naseyep. ¹⁷Il-ilaek din mapasamak ed Israel sin tapin di agew. Wadan to di ari ay bomala ed Israel ay kaman talaw ono bolalakaw di koniniing na. Abakena din sosoldadon di Moab ya am-in ay an-ak Set.”

Din Maikadwa Ay Sinsos Di Israelita

Sin nantetean din Israelita sin tanap ed Moab, inawis Balaam di odom ay lallalaki ta en da makidaag si babbabai ay Moabita ya Midianita. Nakisida da abe sin man-ilis di ya nakidayaw da sin diyos da ay Baal. Begew sin basbasol da ay doy, dinosan Diyos daida et 24,000 di natey.

Idi nakdeng di, inbilin Diyos en da Moses en Eleazar ay bilangen da kasin din Israelita ay mantawen si dowanpo ono nasurok ay mabalin ay makigobat. Din kabibilang di esa ya esa ay tribu et: Ruben—43,730; Simeon—22,200; Gad—40,500; Juda—76,500; Issakar—64,300; Zebulun—60,500; Efraim—32,500; Manasses—52,700; Benjamin—45,600; Dan—64,400; Aser—53,400; Naftali—45,400. Din kabibilang da am-in et 601,730. Inbilin Diyos ay mo okaen da din daga ay inkari na, maibasar din bingay di esa ya esa ay tribu sin kabibilang da. (25:1-9; 26:1-65)

Din Kadotokan En Josue Ay Manokat En Moses

(27:12-23)

27 ¹²Pag kanan Diyos en Moses, “Manikid ka sin dontog ay Abarim ta en ka tamangen din daga ay idawat ko sin Israelita. ¹³Mo makdeng ay ilaem et matey ka abe ay kaman si Aaron ay manong mo, ¹⁴tan adi yo inonodan din bilin ko sin lugar ay magay omili ed Zin. Idi nanriri din ipogaw en sak-en, adi yo binigbig din nasantoan ay panakabalin ko sin pangiilaan di kaipoipogaw.” (Meriba din ngadan di obbog ed Kades sin lugar ay magay omili ed Zin.)

¹⁵Kanan Moses, ¹⁶“Sik-a ay Yahweh, Diyos ay poon di biyag di am-in ay way leng-ag na, sapay koma ta mandotok kas pangolon da nan ipogaw ¹⁷ay kabaelana ay mangipango en daida sin am-in ay am-amagen da, ta say din ipogaw mo yan baken dan kaman karnero ay maga di mangayowan en daida.”

¹⁸Pag kanan Diyos en Moses, “Piliem si Josue ay anak Nun tan kabaelana, et ikapay mo din takkay mo sin toktok na ay mangipaila

ay sisya di napili ay mangipangolo. ¹⁹Ipapikam sin sangoanan Eleazar ay padi ya sin intiro ay gimong ta say ipaammom en daida ay sisya di maiskat en sik-a. ²⁰Ibingay mon sisya din odom ay lebbeng mo ta say tongpalen din am-in ay Israelita. ²¹Si Eleazar di pangammoana sin am-in ay panlaydak babaen sin pangosalana sin Urim ya Tummim.¹ Si naey di amagen Eleazar ay mangitdo en Josue ya din am-in ay Israelita sin am-in ay amagen da.”

²²Tinongpal Moses din inbilin Diyos en sisya et inpapika na si Josue sin sangoanan Eleazar ay padi ya sin intiro ay gimong. ²³Inkapay na din takkay na sin toktok Josue, et pag nan ipaammo ay si Josue din maisokat en sisya.

Maodi Ay Bilbilin

Idi nakdeng di, inpidwan Diyos ay nangibaga en Moses sin bilbilina ay maipanggep sin datdaton ya fiesta ay onodan koman din Israelita. Pag nan ibilin ay en da gobaten din Midianita ta madosa da begew sin nakidaagan di babbabai da sin lallalaki ay Israelita. Idi siya di, inmey nakigobat di sagsisinlibo ay lalaki ay napo sin sinpo ya dow a ay tribu, et dadlon dan inabak din Midianita. Pinse da din lima ay ari da ya am-in ay soldado da. Pinse da abe si Balaam ay anak Beor ya am-in din babbabai ay nakibasol sin Israelita.

Maodi Ay Bilbilin

Idi nakdeng di, inmey din papangolon di tribun Ruben ya Gad ya din kagodwan di tribun Manasses en Moses ta kedawen da din daga ay maibanda sin belaan di agew di ginawang ay Jordan. Layden da ay okaen din daga ay doy gapo ta siged ay panpastolan, tan ad-adoy karnero ya kalding da. Kanan Moses en mabalin ay manili das di, ngem masapol ay makiagadang da on-ona sin ginawang ay Jordan ta badangan da din iib-a da ay Israelita ay mangabak sin kaibaw da. Siya di naibingay din daga sin belaan di agew ed Jordan sin dow a ya kagodwa ay tribu. Naibingay abe din wada sin bas-il di Jordan sin nabay-an ay siyam ya kagodwa ay tribu. Mo din Levita et inbilin Diyos ay ibingayan di esa ya esa ay tribu si ili ya panpastolan ay okaen da. (28:1-31; 29:1-40; 31:1-18; 32:1-33; 35:1-3)

---

¹ 27:21 Din Urim ya Tummim et siya dana di kinittoy ay bato ay pangammoan din kangatoan ay padi mo “aw” ono “aga” di songbat Diyos sin salodsod na. Os-osalena dana mo waday problima ono mapasamak ta say pangammoana mo sinoy layden Diyos ay amagen din Israelita.